

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

EDINOST
Izdanje po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob sobotah, četrtek in
v soboto. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za leto 1895 . . . 1.00, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece . . . 0.30, . . . 0.40
za pol leta . . . 0.50, . . . 0.70
za vsa leta . . . 1.00, . . . 1.40
Na naročilo brez priložne saradnje se
ne jemlje oziro.
Pomembne številke se dobivajo v pro-
stovoljnih knjižnicah v Trstu po 2 urci,
izven Trsta po 3 urci. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 urci, izven Trsta 5 urci.

Oglaš se računa po tarifi za petito; za
naslov z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana, osmrtnice in javnozabvalne, do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Casanova št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, kar nefrankovane se ne
spravljajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglaš spre-
jema uredništvo ulice Melina pic-
colo št. 3, II. nadst. Odpri reklamacije
se preko poštnice.

„F. edinstvo je moč“.

Tolažijo se!

Gledé na konečni izid delnoizborskih
volitev v Istri smo že izrekli svoje mnenje
in na podlagi števil in dejstev dokažemo
lahko, da je to mnenje prave. Mirnim srcem
trdimo lahko, da so v zvezi s tem njih materi-
jalnim zmagam italijanska gospôda vendarle
dobili občutno moralno zausnico ravno ob
teh volitvah. Zato pa se nam vidi naravnost
smešno, kako se tolažijo sedaj gospôda in
varajo same sebe in vse one, ki jim še kaj
verujejo. Unisono se širokonostijo namreč po
tržakih in dunajskih listih, da so ravno kar
zavržene volitve dokazale na jasen način,
kakô zgublja slovanstvo tla po
Istri! Ali da bi le hoteli gospôda tudi z
dejstvi podprti to svojo trditve! Ali dejstvom
in številkam se izogibljajo kakor peklenski
križu. Mar je to dokaz o propadanju slovan-
stva v Istri, da je bilo med osmerico naših
poslancev za kmečke občine sedem izvoljenih
jdnoglasno; ali da smo obdržali v rokah
vse svoje mandate; ali da je osmi naš po-
slanec zmagal sijnajo proti koaliciji mogočnih
činiteljev? Ali je morda to dokaz o našem
propadanju, da smo letos po nekaterih obči-
nah zmagali skoro brez opozicije, kjer smo
poprej dosledno propadali ali pa zmagovali
le z velikimi napori? Ali je tak dokaz morda
okolnost, da so po nekod — kar se je do-
godilo letos privikrat — posamični Italijani
glasovali z nami? Ali je takim dokazom sma-
trati dejstvo, da so Italijani zmagali v Oprtlju
in na Porečini le pripomočjo volilne komi-
sije? In celo v Oprtlju, kjer so zmagali
za dva in pol glasa! In to sti občini,
kjer so Italijani popred gospodarili brez u-
govora z naše strani.

Ali so pa morda volitve v mestnih sku-
pinah donesle tak dokaz! Kaj se! V mestnih
skupinah smo imeli tudi popred samo jeden
mandat in tega smo obdržali tudi letos, no-
ta bene: z veliko večjo večino, nego pri
prejšnjih volitvah! In kaj naj poročemo o
mestni skupini Pazin-Labinj-Plomin? V tej
skupini so zmagali gospôda letos zadnji-
krat, to jim damo pisano črno na belem.

V Pazinu samem smo imeli že letos
ogromno večino, tako, da bi bila italijanska
manjšina uprav pritlikava, da niso z nas-
protno stranko glasovali c. k. uradniki —
aktivni in neaktivni. Zmage na italijansko
stran sti naglasi mesteci Labinj in Plomin.
O Labinju molčimo, toda glede volitve v
Plominu smemo reči mirno vestjo, da bi se
bila izvršila povsem drugače, da niso imeli
nasprotniki občine odnoso volilne komisije
v svojih rokah. Saj ne treba drugega, nego

da povemo, da je bilo v Plominu oddanih
malone več glasov, nego je vseh volilcev u-
kupe. Po izidu volitve bi torej morali soditi,
da so prišli na volišče vsi volilci. Vsi — v
Plominu! To naj gospôda povedo komu dru-
gemu — nam ne! Kajti treba pomisliti, da so
volilci v Plominu skoro sami borni kmetje,
raztrešeni po občini! Celô po mestih, kjer
živi imovita, zavedna in političski izsolana
inteligencija, so sila sila redki oni slučaj, da
pridejo vsi volilci na volišče. Kamo-li v taki
občini kakoršna je Plominska. Stvar je torej
jasna, da so tu volili tudi taki, kojih — ni
bilo. Ti ljubi Bog: našli so se dobri prija-
telji v Plominu, ki so izvršili sveto držav-
ljansko dolžnost v imenu onih, ki niso hoteli
ali niso mogli priti. In vse to se je godilo
pred očmi vladnega komisarja. Bog ne daj,
da bi hoteli česa očitati temu poslednjemu!
Mož je storil svojo dolžnost — nadzoroval
je, da se je volitev vršila pravilno. Z druge
strani pa ne moremo zahtevati od komisarja,
da bi po licu poznal vse siromašne volilce
one občine.

Takô se jo vršila volitev v Plominu ta-
krat in — zadnjikrat. Zato bode skrbela
naša stranka pri prihodnjih občinskih volit-
vah, ki se bodo vršile najdalje v teku jed-
nega leta. Gospôda naj se le hitro spopri-
jajajo z mislijo, da preide občina plominska
v hrvatske roke in s tem tudi mandat
mestne skupine Pazin-Labinj-Plomin.

Tak je izgled v bodočnost v tej mestni
skupini — mar kaže tudi to na propadanje
slovanstva v Istri?!

Da rekapitulujemo! Italijanska stranka
ni pridobila nijednega samega mandata —
v štirih med osmimi okraji kmečkih občin je
odgospodarila popolnoma in definitivno — v
onih dveh okrajih (Voloskem in Lošinskem),
koja si je hotela zopet priboriti, je doživela
gorostasen fiasco — ostala dva okraja (Po-
reški in Puljski), v kojima je popred gospo-
darila absolutno, je mogla zmagati le skrajni-
mi napori in le s pomočjo denarja in drugih
nemoralnih sredstev — in slednjič se je jela
vzbujati med italijanskim ljudstvom samim
reakcija proti voditeljem italijanske stranke!

To so same notorične istine. Potem pa
razumi, kdor more, samohvalo italijanske
gospôde, da slovanstvo izgubiva na térenu
po Istri! No: saj gospôda sami ne verujejo,
kar pravijo. Vedo pač dobro, zakaj zavijajo,
lažejo in varajo! Pred vnanjim svetom, ne
poznavajočim naših razmer, treba prikrivati
resnico, ljudi v lastnem taboru pa treba to-
lažiti! To je jedini namen vsej tej italijanski
hlinjeni in prisiljeni samohvali.

Gospôda izpostavljajo po nemških in ita-

denarja je požrla pravda, koliko draga
časa so pokvarili zastran nje.

— Tončka, ti misliš tako pošteno o ti
stvari kot jaz.

„Čuvaj se, da te ne sliši tvoja mati.“
— Povedal bi ji resnico.

„Da bi vse zasukala na svoj malin ter
bi meni očitala, kako zelo hrepenim po tem,
da bi te pridobila.“

Matej je bil zopet v zadregi. Tončka je
govorila tako resno in odločno, da bi kar
vzel klobuk in odšel v temno noč, ali njeni
očesci sta govorili drugače. V srečo se ni
mogla hudovati na mladega soseda.

Z nekoliko besedami jo je skušal poto-
lažiti, a videč, da ne doseže ničesar, poslovil
se je in odšel. Tudi nocoj muni segla v roko.

Zima je pritiskala. Kolikor je bilo bliže
novega leta, toliko hujsi je bil mraz. Skorci
so prihitali v obližje človeških bivališč, se-
nice, detli, ščinkovci so kar oblegali vrata
pri hlevih in skednjih. Prednjo stražo seveda
so opravljali vrabci, ki so čisto tudi pozno-
bali najboljše založaje. Sreča pomaga drz-
nim, a bojazljivca pušča na cedilu.

lijanskih listih „panorama“, v katerem ka-
žejo svetu — Potemkinove vasi in svoje iz-
mišljotine. Bodi jim, mi jim nočemo kratiti
veselja — samoprevare in tolažbe. Ali nikar
naj ne pozabijo, da zunaj šotora, v katerem je
njihovi lepi panorama, žive resnični ljudje in
se razvijajo stvari v svoji naravni smeri in
na podlagi faktičnih odnošajev. Gospôda po-
trebujejo tolažbe; ker pa jih nočejo to-
lažiti drugi, tolažijo se — sami! Saj tudi
otrok zatiska oči, mené, da ga potem ne vidi
oko strogega očeta. Toda oče vidi in če treba
prime tudi za ušesa. Naj se le zibljejo v ilu-
zijah; tem bridkejši bode dan razočaranja,
ko danes ali jutri kar hkratu padejo na trda
tla realnosti.

In takô naj se le tolažijo slavna laška
gospôda, zibaje se v iluzijah, mi pa hočemo
med tem pridno — delati. Bodočnost pokaže,
kdo je boljše računal!

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica).
Omenjali smo že, da je v seji dne 28. t. m.
posl. Tuček stavil nujni predlog, naj pod-
odsek za volilno preosnovo vendar enkrat
predloži svoje sklepe. Predlog je zbornica
odklonila. Toda razprava o istem je bila
zanimiva, ker je pri isti padla usodepolna
beseda: izustil jo je posl. Prade. Ta po-
slanec je pozval ministrskega predsednika,
ali da naj odstopi ali nasiloma uvede drug
volilni red, kojega bi nova zbornica potrdila
pozneje in dodatno. Prade je zavrnil svoj
govor: „Zadnji čas je. Ta zbornica že nosi
smrtna znamenja na svojem obličju. Postala
je nezmogljiva za delo. Pred Binkošti smo,
a proračun ni dovršen niti v odseku. Na po-
čitnice pojdemo, ne da bil rešen proračun
in do jeseni bomo delali s proračunskim
provizorjem“.

Delegatje za Trst, Istro in Goriško
bodo letos posl. Biankini (??), Jordan
in Stalitz; namestniki: Bartoli, dr.
Gregorič in Burgstaller. Dalmacijo
bode zastopal Klaid.

K položaju. Tako je torej, kakor smo
slutili že v današnjem zjutranjem izdanju:
vzlic decidirani izjavi predsednika odseku za
volilno preosnovo, da se namreč načrt za
volilno preosnovo, kakor ga je vsprejel pod-
odsek, objavi že kakor včeraj, ostal je ta
načrt zopet v mraku koalicijskih tajnosti.
Omenjeni odsek niti ni imel tiste imenitne
seje in načrt se ni objavil. Tu pa tam pa ven-
dar prihaja v javnost kaka mrvica, vzlic
vsemu prikrivanju. Tako poročajo danes, da
se po načrtu, ki ga je vsprejel pododsek,

Neresničnost tega reka se je maščevala
vrabcem tist dan pred novim letom. Matej
je šel po opravilu na skedenj in pustil vrata
za seboj na pol priprta. To priložnost so po-
rabili vrabci in se trumoma zagnali za njim.
Drugačne obleke tičji tovariši so radovedno
čakali zunaj. Naravnost povem, da niso pre-
drznežem prav nič privoščili njihove sreče,
za njimi si pa vendar niso upali; ko bi znali
govoriti, zabavljali bi bili kakor zabavljajo
vaščanski in deželski berači predrznim in
navihanim mestnim tovarišem. Zavidljivost je
ukoreninjena tudi med živino.

Danes se je nevoščljivcem izpolnila ne-
poštena želja. Izpred kuhinjskih vrat, ki vo-
dijo iz Pokačeve hiše na dvorišče, dvignila
je roka vitek drog, kakoršnega rabijo pri
spravljanju ledu iz vode — in tega droga
kljuka se je spretno prijala vrat v skedenj
ter jih zaprla z zunanjim zapahom. Matej je
bil zopet kakor tič v kletki.

Mati njegova se je v tem trenutku ve-
selo obračala ob ognjišču in govorila pol-
glasno: „Sedaj mi ne bo več mogel tajiti,
da ne mara za njo. Saj je le zato šel na

pomnoži število poslancev od 353 na 400.
število volilcev pa na dva milijona. Skupina
delavcev v novi V. kuriji bi volila 13, sku-
pina malih davkoplačevalcev pa 34 poslancev.
Vzlic vsemu temu pomnoženju ostane pa še
vedno 1,700.000 državljanov brez volilnega
prava. Toliko je torej znano o tem načrtu,
kojega niso hoteli objaviti že včeraj — ka-
kor trde koalicijske-oficijske glasila — z
ozirom na delavski shod, ki se je vršil danes
na Dunaju. Bali so se baje hudih demon-
stracij. Načrt se objavi še le po Binkošti.

Volitev župana na Dunaju. Sinoči se
je vršila v občinskem svetu dunajskem voli-
tev župana. Volitev se je vršila štirikrat.
Pri prvi volitvi je dobil dr. Lueger 65, pri
drugi 68 glasov — torej ni imel potrebnega
števila. Pri tretji volitvi pa je dobil 70 gla-
sov, ker je glasovalo zanj tudi par liberalcev,
izvoljen je bil torej županom du-
najskim. Na galerijah je bilo ploskanje
viharno, občinstvo je vsklikalo: Živelo ljud-
stvo dunajsko, živela krščansko-socialistiška
stranka, živeli župan dr. Lueger! Toda dr. Lu-
eger je izjavil, da ne vsprejme volitve. Vzlic
oporekanju liberalcev prešlo se je k četrti
volitvi, pri kateri pa je dobil dr. Lueger
samo 65 glasov. Volitev je toraj ostala brez-
uspešna in se bode nadaljevala jutri.

Pred mestno palačo nabrala se je ve-
lika množica, ki je nestrpno pričakovala iz-
volitev dra. Luegerja županom dunajskim.
Vest, da dr. Lueger pri četrti volitvi ni do-
bil potrebnega števila glasov, je silno razbu-
rila množico in je ista dajala duška svoji ne-
volji s tem, da je hrupno demonstrirala proti
liberalnim svetovalcem, zajedno pa prirejala
ovacije antisemitom. Zlasti se je ogorčenje
ljudstva obračalo proti liberalnim svetoval-
cema Frauenbergerju in Noskeju. Tega po-
slednjega so morali braniti nekateri antise-
mitje in se je le s težavo preril od mestne
palače do parlamenta. Med poslanci so se-
veda dogodki v mestni palači povzročili
velikansko senzacijo. Med sejo poslanske
zbornice sešli so se ministri v posvetovanje.

Ne da bi hoteli odobravati vse te de-
monstracije, vendar pa jim moramo pripiso-
vati velikansko važnost, ker so značilne za
veliko ogorčenje ki je zavladovalo med veliko
večino prebivalstva proti nemškoliberalni
stranki. Res je sicer, da se dandanes mnogo
zlorablja oni znani rek: Glas ljudstva božji
glas — vendar pa v tem slučaju bi močno
grešili odločilni činitelji, ako bi hoteli pre-
zirati te odločne pojave javnega menenja. Z
ozirom na antisemitsko gibanje na Dunaju
nikakor ni smeti govoriti le o kakem hip-
nem pojavu javnega menenja, ki preide ka-

skedenj, da se skozi okno v svislih lahko
ozira v Pakičevo kuhinjo, kjer živa pri oknu
ona deklina, ki se mu tako usiljuje, pa ne
bo nikoli na temle mestu, prej bom jaz re-
sarica. Stavim, da se gledata prav sedajle.“

Po tem samogovoru stopi mati Pokačka
k oknu in pogleda v sosedno hišo, kjer za-
pazi na kuhinjskem oknu soseda Pakičko, ki
je kmila lačne tičke. Jezno se obrne Po-
kačka v stran in zagodrnja: „No, sedaj je
stara pri oknu, prej je bila pa mlada, to ni
drugače.“ Rekši hoče skrivaj pogledati za
sinom na skedenj, češ: tam se bom najbolje
prepričala o svoji trditvi. Toda, glej kleka.
Če neče, neče, Ni še dobro odprla vrat na
dvorišče, ko je opazila, da ni več droga
nikjer.

Matej je namreč poznal materino slabost,
videl je tudi, kako hlastno mu je zagradila
pot s skednja, kamor je bil vjet z vrabci-
rokovnjači. A ni ga motilo. Ko je prebral
vile in grablje, prešel zobe na brani in
uredil cepee na kljuki, odprl je okno na ce-
sto, da bi koga poklical.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

„Plevna pala! . . .“

Spisal Dobravac.
(Dalje.)

Na sveti večer mu je povedala Tončka,
da jo je oni dan njegova mati sramotila,
zmerjala in ôdelovala z najgršimi priimki,
ker se boji, da bi zapeljala v kakoršne koli
grešne zveze njenega Mateja. Ihtela je de-
klica in mu tožila svojo nesrečo.

„Ničesar nisem zakrivila, Matej, sam
veš, da sem nedolžna, ali sam ti že kedaj
rekla kakšno sumljivo besedo? Dobro še
pomniš, da ves čas, kar si prišel od voja-
kov, nisem ti niti ponudila roke v pozdrav,
da-si sva domaća. Tvoja mati pa že vidi
vse grehe nad mano. To boli, to peče.“

— Sram me je, vedi Tončka, da se mo-
ram upričo tebe zagovarjati zaradi tako sit-
nih stvari. Moja mati — saj jo poznaš!
Staro sovraštvo, staro nasprotstvo.

„Zaradi podrtga zida —“

— In pa zaradi samoglavnosti.

„Tega med nami ni bilo potreba, koliko

kor je prišlo, ampak ni dvomiti, da je nasprotstvo do židovskega liberalizma tako prevzelo vsa srca, da ga ne more udusiti ves vladni in upravni aparat. In bojimo se, da bi se strasti še bolj vnele, ako bi hotela vlada prisiliti ljubezen, kjer je zgolj mržnja.

Ni težko uginiti, zakaj dr. Lueger ni hotel vsprejeti volitve pri takih okoliščinah. Mož je poleg vse svoje ognjevitosti vendar previden in izborni taktik in ve, da bi se le izbral pri sedanjem razmerju glasov v mestnem zastopu. Vseeno delo bilo bi nemogoče, vsled česar bi le zgubil na svojem ugledu pred svetom, sodečim navadno le po vidnih uspehih. Potakem sodimo, da tudi jutri ne vsprejme eventualne izvolitve, ako ne dobi večjega števila glasov. Čemu tudi! Ako ostane brezuspešna tudi jutranja volitev, potem vladi ne ostane drugega, nego da razpusti mestni zastop in razpiše nove volitve, ki utegnejo donesti antisemitom popolno zmago. Dr. Lueger se torej mirnim srcem lahko ravna po znanem Schmerlingovem načelu: „Mi lahko čakamo!“

Stambulov — zločinec. Preiskovalna komisija proti Stambulovemu skoro dovrši svoje delo. V tej komisiji so zastopane vse stranke in se g. Stambulov ne more tožiti, da so ga zasledovali le njega politički nasprotniki. Tem hujše ga zadene dejstvo, da je komisija nabrala ogromnega materiala, iz katerega je jasno dokazano, da je bil ta mogočnejši čisto navaden in brezvesten zločinec na ministerskem stolu. Sic transit gloria mundi!

Različne vesti.

Odbor pol. društva „Edinost“ bode imel svojo sejo prihodnjo nedeljo ob 10. uri popoldne v prostorih „Del. podp. društva“. Gg. odborniki in njih namestniki so naproseni, da se polnoštevilno udeležijo te seje.

Naš podlistek. Nadaljevanje povesti „Zlatarjevo zlato“ smo morali odložiti za par dni, ker je g. prelagatelj po svojih poslih odsoten iz Trsta.

Kneginja Milena Črnogarska dospela je včeraj zjutraj z Dunajskim brzovlakom v Trst, popoldne vkrcala se je na Lloydov parnik, ki je odplul proti Cetinju. S kneginjo bili ste dve nje hčeri.

Nj. Vel. cesar v Lincu Včeraj ob 9 uri zjutraj dospel je cesar — kakor smo že omenili v zjutranjem izdanju — v Linc, da prisotuje odprtju deželne muzeja. Zastopniki civilnih in vojaških oblastij so pričakovali Nj. Vel. pred uhodom v muzej. Cesarja je nagovoril grof Kuenburg, na kar se je Nj. Vel. zahvalil kratkim odgovorom. Od kolodvora pa do muzeja bilo je na tisoče ljudstva, ki je vladarja pozdravljalo navdušenimi klici. Mesto je bilo okrašeno raznovrstnimi zastavami, mlaji in zelenjem. Cesar si je ogledal muzej, potem se je vozil po nekaterih ulicah, kjer si je ogledal javna poslopja, izjavivši svoje zadoščenje na razvijanju Linškega mesta. Popoldne se je cesar odpeljal na Dunaj.

Doneski za možko podružnico Sv. Cirila in Metoda. V prijateljskem krogu pri g. Srečko Bartelu, praznujočem imendan Srečko-ta, prigrane globe 2 gl. 75 nc.

Občni zbor „Slovenske čitalnice“ se je vršil ob razmerno pišli udeležbi članov. Dosedanji gospod predsednik dr. Mat. Pretner je pozdravil zborovalce primernim nagovorom, v katerem je slikal razne vzroke, radi katerih društveno življenje v čitalnici ne more priti do pravega razvoja. Glavni vzrok pa je nedostanost sedanjih društvenih prostorov. Nadeja se, da se prihodnjemu odboru posreči odpraviti ta nedostatek.

Po nagovoru predsednikovem prečital je tajnik dr. Josip Abram svoje poročilo. Iz tega poročila smo posneli, da je imelo društvo v minoletem letu 130 članov, sedaj jih ima le 124, ker je nekoliko članov ostavilo mesto tržaško. Tudi to poročilo posebno naglašala nedostanost društvenih prostorov. V minoletem letu je priredilo društvo dva izleta — v Nabrežino in Lokvo — in mnogo veselje. Zlasti izlet v Nabrežino obnesel se je izbornu, na čemer se imamo mnogo zahvaliti gospodu županu Taucetu, tamšnjemu pevskeemu društvu in vsemu prebivalstvu. Tudi „veliki ples“ je bil prav sijajen po udeležbi in eleganciji. Tudi dvoje predavanj smo imeli minolega leta v čitalnici. Dne 23. marca je predaval g. Dragotin Lukež

o hrvatsko-srbski poeziji, dne 31. marca pa prof. dr. Karol Glaser o pesniku Cimpermanu. Minolega leta je bil tudi g. Fran Podgoršek pripravljen za predavanje, a radi raznih neugodnosti moralo se je to predavanje odložiti na poznejši čas. Gospodoma predavateljskoma bode izrečena prisrčna zahvala.

Po inicijativi g. Vrbke sklenil je bil odbor prirediti svojim členom koncert, katerega čisti dohodek naj bi bil namenjen za temeljni kamen „Narodnega doma“ v Trstu. Ker pa je malo dni pred koncertom zadela Ljubljano znana nesreča, sklenil je bil odbor, da se čisti dohodek daruje ponesrečenim Ljubljancem. Koncert je vspel izbornu na vse strani, a za Ljubljance donesel je čistega dobička 594 gl. Poročilo naglašajo, da je bilo društvo v minoletem letu v posebno prijateljskih odnosih do vseh drugih društev. Društvo je bilo naročeno na 24 slovenskih, 5 nemških in 4 italijanske časopise in je bilo vpisano kot člen v „Matico“ sloven. in hrvatsko. Poročilo zaključuje z željo, da bi čitalnica res postala zbirališče vsej slovanski inteligenciji tržaški.

Iz poročila blagajnika Ante Bogdanoviča posnemamo, da je imela čitalnica v minoletem letu 1930 gl. dohodkov in 1896 gl. stroškov.

V novi odbor so bili izvoljeni: d. Mate Pretner predsednik, Truden Anton podpredsednik; dr. Josip Abram, tajnik; Bogdanovič Anton, blagajnik; odborniki Mankoč Ivan, Toroš Fran, dr. Miha Truden. Namestniki: Klinar Viktor, knjižničar, dr. Drago Lukež, Paternost Drago.

Zaključuje zborovanje se je zahvalil preds. dr. Pretner na zopetni izvolitvi obljubivši, da bode danes izvoljeni odbor po svoji moči delal na to, da se čitalnica popne do one stopinje, na kateri jo želimo videti vsi.

Poštni in brzojavni urad v ulici Glula (pri javnem vrtu). Od dne 1. junija t. l. dalje bode uredoval ta urad tako-le: a) Oddelek za pisma ob delavnikih in praznikih (izvzemši nedelje) od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer; ob nedeljah pa od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. — b) Oddelek za brzojave bode imel popolno dnevno službo, to je od 1. aprila do 30. septembra od 7. ure zjutraj do 9. ure zvečer, od 1. oktobra do 31. marca pa od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer.

Les na javni dražbi. V petek dne 31. t. m. bode v skladiščih državnega kolodvora pri sv. Andreju javna, prostovoljna dražba različnega lesa. Početek dražbe ob 11. uri popoldne.

K položaju v Ljubljani. Ljubljansko meščansko stavbniško društvo imelo je predvčerajšnjem svoj ustanovni občni zbor ob mnogoštevilni udeležbi. Zborovanje je otvoril primernim nagovorom predsednik mestne hranilnice Vaso Petričič. Omenil je, da se je osnoval odbor meščanov v ta namen, da osnuje zadrugo z omejenim poreštvom, ki naj bi zasnovala veliko opekarno, pozneje pa naj bi se ta zadruga tudi lotila stavbniškega podjetja na veliko. Na ta način more se priti v okom pretirani cenam za stavbniško gradivo in stavbniška dela. — Ta nakana našla je v meščanskih krogih mnogo simpatij, kajti do 28. t. m. bilo je podpisanih že za 80.000 gl. deležev. V odbor nove zadruge bili so izvoljeni gg.: notar Ivan Gogola, pos. Jul. Kantz, inž. Pavlin, pos. Vaso Petričič, pos. Karol Polak, trg. Avgust Skaberne, trg. Ferd. Souvan, pos. Fr. Štrkelj, odv. dr. Supan, pos. Fr. Trček, pos. Ivan Velkovič in višji inženir Fran Žužek.

Iz Repentabra nam pišejo: Marsikaj bi bil že javil iz naše urdnjave, ako sem konservativen, me ne veseli raztresati naših vrlin, niti nedostatkov. Mi živimo, se gibljemo in smo, kar smo, ter se zadovoljujemo svojim grajščanstvom.

Čeravno smo vtaborjeni in zavarovani, vendar nas je velikonočni potres obiskal, a hvala Bogu, da nam je prevzročil le nekoliko strahu. Strah, pravijo, je dobra reč, tedaj blagor mu, kedor ni brez strahu, a vendar gorje onemu, kogar preveč obvlada.

Velikonočni strah je na marsikaterega blagodejno vplival. To so pokazali tukajšnji občinarji v dan 13. maja, ko je tukajšnji župan g. Pavel Zenič pobiral po občini miloščno za bedne po potresu ponesrečene naše sosedne kranjske brate. Nabral je 65 gl. 75 kr. in pet italijanskih lir.

Radovoljno je darovala vsaka obitelj po svoji moči podporo našim bratom ter iz njihne hiše ni izšel gosp. župan praznih rok. Onih pet lir pa je darovala neka nemška obitelj, ki si je kupila posestvo v naši sredi, ter je od vseh spoštovana in v naših visokih krogih oboževana.

Čudno: Nemec in lire.

Nabrani denar je gosp. župan po ukazu slavnega c. k. okr. glavarstva v Sežani izročil slavnostnemu uradu.

Grajščan št. II.

Nenadna smrt. Sinoč je nenadoma obolela 31letna dninarica Jakobina Silič, soproga slikarja Siliča, mati 3 malih otrok, stanujoča v ulici Rigutti št. 16. Pozvali so zdravnika. Ko je prišel dr. Fonda z zdravniške postaje, bila je žena že mrtva — vsled nesrečnega poroda. Da bi rešili dete, hitel je nekdo izmed domačinov v bolnišnico, od koder so pozvali h krati 5 zdravnikov ostetrikov. Zdravniki niso mogli več obuditi novorojenca k življenju.

Najdeno novorojeno dete. Včeraj ob 6. uri popoldne parali so zdravniki ono novorojeno dete, katero je našel vratar hiše št. 2 na trgu Giuseppina na stopnicah iste hiše. Zdravniki so konstatovali, da je bilo dete staro 5 ali 6 dni in da je bilo zaživele.

Iz bolnišnice. Krepka konstitucija težaka Alojzija Knapiča, katerega je bil njegov tovariš Čirger na parniku „Napried“ z lopato smrtno ranil, premagala je smrtno udarce. Včeraj namreč so izjavili zdravniki, da se ni več bati za Knapičevo življenje. — Morilca in napadalca Čirgerja opazuje vedno še v bolnišnici, kajti zdravniki ne morejo še izreči končne sodbe o njegovem duševnem stanju.

Oni 35letni vrtnar Ivan Minca, ki se je bil po noči na 20 t. m. ustrelil v željni in potem skočil v morje, zapustil je včeraj bolnišnico, ker je ozdravel. Iz bolnišnice spremljal ga je stražar naravnost v zapor v ulici Tigor, kajti Minca je zatožen zaradi goljufije. Dasi je oženjen, osleparil je kuharico Jerico Jeleni za 200 gl., obečaje jej, da jo poroči. Ko je kuharica doznala, da je Minca oženjen, ovadila ga je policiji in iz strahu pred kaznijo hotel se je „ženin“ usmrtiti.

Umor pod božičnim drevescem. V izdanju našega lista za 29. dec. min. leta sporočili smo, da so dne 25. decembra pod večer ulomili tolovaji v hišo gostilničarja v selu Kalladori (Dolnja Avstrija), kjer so umorili dekle in pa 9letnega gostilničarjevega sinka, ki sta bila sama doma in sta si kratila čas pod božičnim drevescem. Tolovaji so potem razbili vse omare ter odnesli več dragocenosti in pa hranilno-uložno knjižico. Vrnivši se gostilničar se svojo ženo domov, našel je svojega otroka in dekle mrtva pod božičnim drevescem. — Nekoliko dni pozneje zaprli so brezposelnega Fr. Vondračka, ki je bil na sumu tega roparskega umora. Vondraček je prišel pred poroto v Korneubergu in že se je sodišče posvetovalo, da stavi porotnikom vprašanja glede krivnje obtoženčeve, ko je le-ta izjavil, da je morilec nek brivec, po imenu Mathes. Razprava se je torej vsled te izjave pretrgala in zaprli so Mathesa. Toda kmalo se je pokazalo, da je brivec popolnoma nedolžen na umoru; stavili so ga torej na svobodo in dne 27. t. m. stavili so Vondračka z nova pred Korneuberske porotnike. Obtožba se je glasila na dvostruki umor in na obrekovanje. V tej razpravi zaslišali so tudi stariša umorjenega otroka. Ta prizor ganil je prisotne do solz. Oče nesrečnega otroka se je zagrozil morilecu, da, ako bi bil takrat doma, ne bi bil prišel morilec živ iz hiše. Mati umorjenega otroka je vskliknila, da bi hotela obtožencu izgrebsti oči in ga razstrgati na drobne kosce. Ako ga obesijo, hoče ona nategniti vrv. Predsednik je ljubeznjivimi besedami tolažil razgorčene stariše. Dne 28. t. m. je končala razprava. Porotniki so pritrdili soglasno vsa vprašanja in nato je sodišče obsodilo Vondračka na smrt na vešalih.

Policijsko. 23letni Ivan Čuk iz Komenškega okraja, dninar pri Ivanu Vekjetu na Vrdeli št. 264, prijavil je komisarijatu v ulici Scussa, da ga je včeraj popoldne Vekjetov hlapec Josip Bizjak iz Vipave udaril iz ničevnega vzroka z dōgo, ranivši ga na levi nadlehti in na desni roki. — Organi Vrdeljskega komisarijata so prišli včeraj na Greti zaradi postopanja 21letnega dninarja Ivana Cvasina in 25letnega njegovega tovariša Karla Bernardija, oba iz Treviskega

okraja v Italiji. Oba sta se klatarila po Trstu, za stanovanje se pa nista brigala, kajti mislila sta si menda, da se more prenočevati še prijetneje in — kar je glavna stvar — brezplačno pod milim nebom, kakor pa proti plačilu v zaduhlih prenočiščih. — 35letni brezposelni mesarski pomočnik Karol Krapoček iz Česke se je včeraj vtihtapil v stanovanje gospe R., v hiši št. 13 ulice dei Navali. Gospa je tatu zasledila in klicala v pomoč. Prihiti so ljudje in potem stražar. Tat je brskone ukradel na omaru ležečo novčarko, v kateri je bila mala svota denarja. Pri njem so sicer našli 1 gl. 61 nc., toda on trdi, da je ta denar njegova last. Novčarke niso našli. Tatu so odpravili v zapor. — Neznani tat je ukradel perici Mariji Gropaje, stanujoči pri Sv. M. M. Gornji razvjo perilo, vredno okole 5 gl. Perica je prijavila tatvino komisarijatu pri Sv. Jakobu.

Loterijske številke, izrečane 29. t. m.:

Praga	8, 66, 60, 70, 50.
Lvov	57, 5, 43, 89, 90.
Sibinj	4, 34, 30, 38, 1.

Najnovejše vesti.

Dunaj 30. (Poslanska zbornica). Ministerski predsednik knez Windischgrätz je odgovoril na interpelacijo posl. Kaftana in tovarišev radi odstopa grofa Kalnokya in imenovanja grofa Goluhowskega ministrom za zunanje stvari. Pravi, da je bil o obeh teh dogodkih obveščen po Najvišjem ročnem pismu, koje je prijavil obema zbornicama. Na druga vprašanja, zakaj je bil odpuščen Kalnoky in imenovan Goluhowski, ne more odgovoriti, ker take stvari pripadajo pravilcam krone. (Živalina pohvala.)

Minister pravosodja grof Schönborn je odgovoril na interpelacijo posl. Kronawettera in tovarišev radi uporabe objektivnega postopanja v takih slučajih, ko časopisi žalijo kojega vnanjega vladarja. Minister pravi, da je dotično zapleno potrdilo sodišče; on pa ni izdal nikakega posebnega navodila do državnih pravdnikov.

Posl. Pernertorfer in tovariši stavijo nujni predlog, da se premeni nezakonita praksa pri zaplenjevanju časopisov in da se državnemu pravdnilstvu dopoljši primerno navodilo. Predsednik izjavlja, da pride ta predlog v razpravo koncem seje.

Dunaj 30. Sekojaki načelnik v ministerstvu za zunanje stvari, grof Csiraky, je dobil naslov tajnega svetovalca. (To odlikovanje je pomembno, ker je Csiraky svojedobno glasoval proti cerkveno-političkim predlogom, zбоk česar ga silno črtijo madjarski liberalci. Op. ured.)

Trgovinske brojevke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.59 - 7.60
Pšenica za maj-juni 1895 7.47 do 7.49 (trava za jesen 6.02 - 6.05 RA za jesen 6.64 6.65 Korona za maj-juni 6.43 - 6.45, za juli-avgust 6.52 - 6.56
Pšenica nova od 75 kil. f. 7.50 - 7.55 od 79 kil. f. 7.50 - 7.55, od 85 kil. f. 7.45 - 7.50 od 81 kil. f. 7.40 - 7.45, od 89 kil. f. 7.45 - 7.50
Ječmen 6.45 - 6.50; prosa 6.20 - 6.30. RA nova 6.35 - 6.40
Pšenica: Prodaja 25000 mt. stot. Trg obče neoprejen. Vreme: lepo.

Praga. Normalni sladkor za maj f. 18.45, nova lotina 18.85 malo mirneje.

Praga. Centrifugal novi, postavljeni v Trst in s carino vtiht, odpeljati prej f. 29 - 29.25. Juni sept. f. 29.50 - 29.75. Concasse 29.75 - 30.00. Cetrvari 30.50 - 31.00. V glavah (sudi) 31 - 32.

Havre. Kava Santos good average za juni 96. - za oktober 93.75.

Hamburg. Santos good average za maj 77. - september 76.25 december 74.25.

Dunajski borzi 30. maja.

	1895	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.45	101.45	
„v srebru	101.35	101.35	
Avstrijska rentna v slatu	123.95	123.95	
„v kronah	101.50	101.50	
Kreditne akcije	402.50	402.75	
London 10 let.	121.80	121.85	
Napoleoni	9.65	9.66 1/2	
20 mark	11.89	11.90	
100 italj. lir	46.05 1/2	46.05	

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisocerni cvet“ (Millefiori).
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim
slučajem, če peče v želodcu, kakor proti
slabemu prebavljanju in hemoroidam. J eden
omot za ozdravljenje, stoji 80 nc. ter se
dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMAYER „Al des Meri“ Trst, veliki trg.

Tinct. chinæ nervotica comp.
Prof. dra. Liebera živce okrepčujoči
ELIXIR
Jedino pravi v varstveno manko križ in slabo
Pripravljen po predpisu v lekarni Max Fanta v
Pragu. Ta priprava je že več let znana kakor
izvrstno živce okrepčujoče sredstvo. Steklenica p.
gl. 1. 2 in 3-50. Dalje priporočajo se šolodna
kapljice sv. Jakoba kot večkrat izkušeno domače
sredstvo. Steklenica 60 nc. in 1 gl. 20 nc.
Dobiva se v lekarnah. Glavna zaloga: Lekarna Se-
ravallo v Trstu; dalje: lekarna Zanetti v Trstu;
stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stef us-
platz, kakor tudi v drugih lekarnah.